

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen päätös koskien rauhoitetun lintulajin pyydystämistä ja häirintää

Hakija

Jyrki Mäkelä

Asia

Lupahakemus koskien viiden maakotkan poikasen varustamista satelliittilähettimillä Kuusamossa ja Posiolla.

Hakemus

Hakija hakee lupaa asentaa satelliittilähetin viidelle maakotkan (*Aquila chrysaetos*) poikaselle. Lupaa haetaan tutkimustarkoituksessa ajalle 24.6.2024-31.7.2025.

Poikasille laitetaan hihnoin selkään 70 g:n painoinen Ornitelan GSM-lähetin vuosina 2024–2025 kesä-heinäkuun vaihteessa. Oikea ajoitus varmistuu, kun poikaset rengastetaan 2–3 viikkoa ennen lähettimen asennusta. Lähettimien asentamisen tekee hakija, joka on aiemmin asentanut neljä vastaavanlaista lähetintä maakotille ja jolla on kokemusta 200 maa- ja merikotkan käsittelystä. Hakija konsultoi asennuksessa Olli-Pekka Karlinia. Oikea aikahaarukka lähettimien asentamiseen on vain viikon mittainen, koska asennus pitää tehdä täysikasvuiselle poikaselle, joka ei kuitenkaan ole vielä jättänyt pesäänsä. Poikasia käsitellään noin kahden tunnin ajan lähettimen asennusta varten. Pesällä ja reviirillä ollaan vain tarvittava aika ja muun lajiston häirintä pyritään minimoimaan. Laitteen akku latautuu aurinkopaneelin avulla, joten lähetin voi toimia vuosikausia.

Tavoitteena on saada tietoa nuorten maakotkien liikkeistä. Näitä tietoja käytetään hyväksi tutkimuksessa, jonka tuloksia voidaan hyödyntää mm. tuulivoimahankkeiden suunnittelussa. Tutkimusta tehdään yhdessä Luonnonvarakeskuksen tutkijoiden kanssa. Uutta rahoitusta haetaan apuraha-anomuksilla. Osa rahoituksesta tulee BirdLife Suomelta ja seurantojen tuloksista tiedotetaan myös BirdLifen kanavilla.

Nuoria maakotkia on ollut Suomessa lähetinseurannassa vain muutamia. Kuusamon ensimmäiset viisi lähetinkotkaa ovat vuosilta 2021–2023. Kun otoskoko on riittävä, aineisto analysoidaan ja julkaistaan. Jo nyt nuorten kotkien liikkeet ovat olleet mukana maakotkamallinnuksissa, joiden tavoitteena on ottaa kotkat huomioon tuulivoiman sijoittelussa. On suuri tutkimuksellinen ja suojelullinen tarve saada lisätietoa nuorten kotkien elinaikaisista liikkeistä, johon satelliittiseuranta on tehokkain ja soveltuvin menetelmä. Seuranta edistää maakotkan suojelua lisäämällä tietoa nuorien maakotkien liikkeistä 1) pesästä lähdön jälkeen reviirillä, 2) muuttomatalla, 3) talvehtimisalueella, 4) myöhempien elämänvaiheiden aikana. Lisäksi saadaan lisätietoa maakotkien kuolinsyistä. Maakotkien liikkeistä ei ole saatavissa tarkkaa tietoa muilla menetelmillä.

Hakijan päärengastusalue on Kuusamossa ja satelliittilähettimien asennus tehdään ensisijaisesti siellä. Mikäli sopivia pesintöjä ei tutkimusvuosina löydy Kuusamosta tarpeeksi, käytetään Posion pesintöjä. Hakemusalueen maakotkan pesäpaikoista noin 40 % sijaitsee Natura 2000-alueilla, mutta hakija ei arvioi toimenpiteistä aiheutuvan vaikutuksia alueiden suojeluperusteena oleville luontoarvoille, koska toimenpiteissä

noudatetaan rengastuksen tapaan Natura-ohjeita. Riippuu maakotkan pesimätilanteesta, voiko toimenpiteet tehdä Natura 2000-alueiden ulkopuolella.

Hakijalle on myönnetty aiempia poikkeuslupia satelliittilähettimien asentamiseen maakotkille. Poikkeuslupien käytöstä on raportoitu lupaehtojen mukaisesti.

Määräykset, joita hakemus koskee

Maakotka on luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettu. Lisäksi laji on uhanalainen. Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan rauhoitettujen eläinlajien tahallinen pyydystäminen on kielletty. Luonnonsuojelulain 70 § kieltää rauhoitettujen eläinlajien tahallisen häirinnän, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muutonaikaisilla levähdysalueilla tai muuten lajien elämänsyklin kannalta tärkeillä alueilla.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa kielloista, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, mm. tutkimus- ja opetustarkoituksessa. Poikkeus ei saa vaarantaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämistä tai sen saavuttamista.

Päätös ja lupaehdot

Varsinais-Suomen ELY-keskus myöntää hakijalle hakemuksen mukaisen luvan pyydystää ja varustaa viisi maakotkan poikasta satelliittilähettimillä Kuusamossa ja Posiossa alla luetelluin ehdoin.

1. Lupa maakotkien pyydystämiseen ja satelliittilähettimien asentamiseen on voimassa ajalla 24.6.2024-31.7.2025.
2. Lintuja käsitellessä ja lähettämiä kiinnittäessä ja poistaessa on toimittava rengastusluvassa mainituin ehdoin.
3. Em. toimenpiteet eivät saa vaarantaa lintujen terveyttä tai hyvinvointia. Mikäli on vaarana, että lintu vahingoittuu, on toiminta lopetettava välittömästi. Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
4. Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä (esim. puhelimesta) ja pyydettyessä lupa on esitettävä.
5. Mikäli toimenpiteitä tehdään perustetuilla luonnonsuojelualueilla, tulee hakijan tarvittaessa erikseen hakea lupaa poiketa näiden alueiden rauhoitusmääräyksistä. Yksityisten luonnonsuojelualueiden osalta lupaviranomainen on alueellinen ELY-keskus ja valtion suojelualueiden osalta Metsähallitus.
6. Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin ja maanomistajiin.
7. Varsinais-Suomen ELY-keskus valvoo lupaehtojen noudattamista yhdessä alueellisten ELY-keskusten kanssa. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
8. Luvan käytöstä tulee raportoida vuosittain seuraavan vuoden tammikuun loppuun (31.1.) mennessä. Raportti toimitetaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kirjaamoon (kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi) päätöksen asianumerolla VARELY/977/2024 varustettuna. Raportista tulee ilmetä linnuille tehtyjen toimenpiteiden kesto, ajankohta ja sijainti, reiviitiedot, maakotkien sukupuolet sekä tieto lähettimien toiminnasta. Myös mahdollinen lähettimien poisto tulee raportoida. Lisäksi raportoinnissa tulee antaa arvio toimenpiteiden vaikutuksista.
9. Hakijan tulee pyydettyessä luovuttaa paikannusaineisto Varsinais-Suomen ELY-keskukselle suojelutarkoitusta varten. ELY-keskus voi harkintansa mukaan luovuttaa materiaalia kolmansille osapuolille em. tarkoituksessa.

10. Hakijan on lähetettävä kerätty paikannusaineisto maakotkan seurannasta vastaavalle Metsähallitukselle kolmen vuoden ajan satelliittilähettimen asentamisesta. Aineisto tulee lähettää kerran vuodessa. Lisäksi hakija voi jakaa Metsähallitukselle tunnukset lähetinpalveluun live-seurantaa varten.

Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n ehdot ja näin ollen on mahdollista poiketa luonnonsuojelulain rauhoitussäännöksistä tutkimus- ja opetustarkoituksessa. Lisäksi EU:n lintudirektiivin artikla 10 velvoittaa jäsenvaltioita edistämään lintukantojen tutkimusta.

Maakotkien satelliittiseuranta tuottaa täsmällistä tietoa nuorten maakotkien liikkeistä, muuttoreiteistä, elinajasta ja kuolinsyistä. Muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole, koska vastaavaa tietoa ko. lintujen liikkeistä ei voida saada muilla tavoin yhtä tehokkaasti ja varmasti. Tutkimusta tehdään yhteistyössä Luonnonvarakeskuksen kanssa ja tulokset on tarkoitus julkaista. Niillä voi olla vaikutusta esimerkiksi tuulivoiman suunnitteluun.

Hakijan aiemmalla poikkeusluvalla VARELY/701/2023 satelliittilähetin asennettiin kolmelle maakotkan poikaselle vuonna 2023. Yksi linnuista kuoli Suomessa ja yksi on Ukrainassa hoidossa, mutta ei luultavasti selviä enää luontoon. Tästäkin syystä uusien poikasten seurannan aloittaminen on perusteltua. Satelliittilähettimien asentamisen ei havaittu merkittävästi häirinneen pesintää tai poikasten pesästä lähtöä.

Hakijalla on kokemusta maakotkien käsittelystä sekä satelliittilähettimien asentamisesta. Satelliittilähettimien aiheuttama häiriö linnuille on kertaluontoinen, eikä luvanmukainen toiminta vaaranna maakotkan suotuisan suojelutason saavuttamista.

Toimenpiteitä tehdään mahdollisesti Natura 2000-alueella. Toimenpiteiden kesto on kaksi tuntia poikasta kohden ja oikea rengastusajankohta tunnistetaan rengastuskäynnin yhteydessä. Toiminnasta ei aiheudu Natura 2000-alueelle sellaista vaikutusta, joka merkittävästi heikentäisi lintujen pesimämahdollisuuksia tai alueen suojelun perusteena olevia luontoarvoja. Koska merkittävästi heikentäviä vaikutuksia ei aiheudu, ei Natura-vaikutusten arvioinnille ole tarvetta.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 70 §, 83 §, 121 §

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi luonnonvaraisten lintujen suojelusta (2009/147/EY, lintudirektiivi), artikkelit 1 ja 10

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Valtioneuvoston asetus (1215/2023) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2024

Päätöksen voimaantulo

Päätöksen mukaisiin toimenpiteisiin saa ryhtyä luvan saavutettua lainvoiman muutoksenhakuajan ja mahdollisen muutoksenhaun jälkeen.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Liisa Maanpää ja ratkaissut ylitarkastaja Salli Uljas.

Liitteet

Valitusosoitus

Tiedoksi

ympäristöministeriö kirjaamo.ym@gov.fi

Suomen ympäristökeskus kirjaamo@syke.fi

Metsähallitus kirjaamo@metsa.fi

Luonnontieteellinen keskusmuseo jari.valkama@helsinki.fi

Rengastustoimisto rengastus@luomus.fi

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus kirjaamo.pohjois-pohjanmaa@ely-keskus.fi

Lapin ELY-keskus kirjaamo.lappi@ely-keskus.fi

Oulun poliisilaitos kirjaamo.oulu@poliisi.fi

Lapin poliisilaitos palaute.lappi@poliisi.fi

Kuusamo kirjaamo@kuusamo.fi

Posio info@posio.fi

SLL Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri pohjois-pohjanmaa@sll.fi

SLL Lapin luonnonsuojelupiiri lappi@sll.fi

Kuusamon lintukerho ry. martiskainenjarmo@gmail.com

Lapin lintutieteellinen yhdistys ry. (LLY) info@lly.fi , puheenjohtaja@lly.fi

Suoritemaksutta

Tämä asiakirja VARELY/977/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/977/2024 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Uljas Salli 28.02.2024 08:57

Esittelijä Maanpää Liisa 28.02.2024 08:38

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Tavallisena sähköisenä tiedoksiannona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- * postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- * asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- * toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 270 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tuomioistuinlaki löytyy osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455#P5>

Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: PL 189, 90101 Oulu

Käyntiosoite: Torikatu 34-40, 90100 Oulu

Puhelin: 029 56 42800

Telefax: 029 56 42841

Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

Aukioloaika: 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuiimet>

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä perittyä suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.